

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Főv. utca 3-7. Telefon: 159-490, 359-520

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

g m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. augusztus 20.

bb.1.czinege beszéd

1 tf/pá/ok bs

1972. augusztus 20.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk - rövidítve - azt a beszédet, amelyet czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter mond vasárnap az augusztus 20-1 tisztavató ünnepségen. az anyag: e m b a r g ó s !

x x x

bevezetőben a miniszter áttekintette a nemzetközi politika időszerű kérdéseit és fő eseményeit, pártunk és kormányunk bel- és külpolitikáját. beszélt arról, hogy társadalmi vívmányaink gyarapodásával együtt fejlődnek fegyveres erőink és testületeink, s minden körülmények között képesek és készek szocialista hazánk, társadalmi rendünk védelmére, a társadalmi haladás, a béke ügyének szolgálatára. hangsúlyozta:

- ahogyan szocialista építőmunkánk céljai megvalósításának sarkköve a megbonthatatlan barátság és sokoldalú céltudatos együttműködés a szovjetunióval, a testvéri szocialista országokkal, ugyanúgy szocialista vívmányaink védelmének, népünk, nemzetünk biztonságának is ez az egyik legszilárdabb alapja, és az, hogy tagjai vagyunk a varsói szerződésben tömörült szocialista országok szövetségi rendszerének. ez kötelez is bennünket! önmagunk és minden szabadságszerető nép iránti kötelezettségünk, hogy a szocializmus, a haladás, a béke ügyének újabb sikereit vívott harcban szövetségeseinkkel együtt - mindig az első sorokban küzdjünk. dolgozó népünk maradéktalanul eleget tesz mindazon kötelezettségének, amely ebben a harcban rá hárul.

/folyt.köv./

- 1 -

T. Árné

NA

bb.1./czinege ...folyt./ok

az európai békéért és biztonságért folytatott harc kapcsán a miniszter hangsúlyozta: - Európában a jogos aggodalomra ad okot, hogy a társadalmi haladás, a szocialista országok ellen - több mint 23 évvel ezelőtt - létrehozott agresszív katonai tömb, a nato jellege, célkitűzése mit sem változott. vezető körei, mindenképp előtt az egyesült államok, továbbra is nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy fenntartsák, sőt, fejlesszék és erősítsék a paktumot, mint az erőpolitika, a nemzetközi feszültség fenntartásának eszközét. mindezzel egyértelműen mutatja: a nemzetközi helyzet vitás kérdéseinek rendezése terén elért eredmények megszilárdítása és fejlesztése, az imperialisták agresszív terveinek meghisítéséért folytatott harc - még további nagy erőfeszítéseket igényel. ebben a harcban egy pillanatra sem lenyúlhat éberségünk, s továbbra is szükség van védelmi felkészültségünk magas szinten tartására, a varsói szerződésben vállalt szövetségi kötelezettségünk maradtalan teljesítésére.

- a honvédelem - hangsúlyozta czinege Lajos - egész népünk ügye. a szocialista haza, a dolgozó nép önként vállalt fegyveres szolgálata - a katonai „mesterség”, - sokrétű és összetett feladatokat magában foglaló életpálya. fokozott szellemi és fizikai igénybevételt - a társadalmi átlag feletti követelményt - támaszt mindazokkal szemben, akik ezt a nemes hivatást választják.

az új tiszteknek „utavalót”, is adott a miniszter:

- választott nemes hivatásukban - miután most, tisztté avatásukkal önálló emberekké is válnak - a követelményeknek csak úgy tudnak eleget tenni, ha mindenkor feltétlenül hűek maradnak a dolgozó néphez, a szocializmus ügyéhez. legyenek mindig méltók arra a bizalomra és szeretetre, amellyel leendő alakulataiknál várják őket. ahhoz, hogy mindenkor hivatásuk magaslatán állhassanak, elengedhetetlen, hogy szüntelenül tanuljanak, bővítsék, gyarapítsák a főiskolákon, egyetemeken szerzett ismereteiket. önálló életük velejárója, hogy leendő alakulatuk közössége mellett tagjai lesznek egy nagyobb kollektívának, lakhelyük - egy község vagy város - közösségének is. joggal várjuk, hogy tudásukat, politikai meggyőződésüket e nagyobb közösség társadalmi ügyeinek intézésében is önzetlenül kamatoztassák.

befejezésül czinege Lajos köszönetet mondott mindazoknak, akik hozzájárultak a most tisztté, tiszthelyettessé lett fiatalok neveléséhez. mindenképp a szülők és a pedagógusok, az ifjúsági szervezetek fáradozásait köszönte meg, majd elismerését fejezte ki eredményes oktató és nevelő munkájukért a katonai főiskolát és tanintézetek parancsnokainak és tanárainak, a hazai egyetemek, főiskolák és külön is a szovjet katonai főiskolák parancsnokainak és tanárainak. végül sok sikert kívánt a tisztté avatott fiataloknak hivatásuk eredményes betöltéséhez, szolgálati feladataik ellátásához./mti/

AA

- 2 -

bb.2. nyers-beszéd

pr/gk/ok bs

1972. augusztus 20.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk nyers rezsőnek, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárának alkotmány napi beszédét, amely augusztus 20-án hangzik el szekszárdon. a beszéd rövidített, csak j e l z é s r e használható fel!

x x x

a központi bizottság titkára ünnepi beszédét az alkotmány jelentőségének méltatásával kezdte, s nyomatékosan aláhúzza:

- a xx. század hetvenes évtizedének magyarországa viszonylag gyorsan halad előre a fejlődés országútján. hazánk ma más, mint tegnap volt, alapvetően és gyökerében más. holnap más lesz, mint ma, nem alapjaiban ugyan, de fejlettségében, kulturáltságában, tisztább és tisztább az emberi kapcsolatokban. mindezt a szocializmusra vezetjük vissza, ez az eszmei hajtóerőnk, emögé csoportosulnak a munkásság, a parasztság, az értelmiség legjobb erői.

- napjaink alapvető feladata - folytatta nyers rezső - a gazdaságpolitika végrehajtása, - az ötéves népgazdasági terv megvalósítása, az 1970-es terv teljesítése. milyen népgazdasági teljesítmény tükröződik az első hét hónapról szóló termelési, forgalmi és jövedelmi statisztikában? emlékeztetnem kell önöket arra, hogy pártunk központi bizottsága tavaly novemberben, a kormány pedig tavaly decemberben szorosabban fogta a vállalatok és szervezetek gazdálkodási feltételeit, növelte az állami követelményeket azért, hogy a népgazdaság beruházási és külkereskedelmi helyzete javuljon, mégpedig a termelés és az életszínvonal folyamatos növekedése mellett. az elmúlt hónapok tényeiből arra következtethetünk, hogy a tervezett tendenciaváltozás lényegében bekövetkezik, érvényre jut az osztálytársadalmi érdek.

/folyt.köv./

- 3 -

NA

- a beruházások mérséklésére hozott kormányintézkedések fokozódó mértékben realizálódnak, az év második negyedében az összes beruházások színvonala már csak 1-2 százalékkal haladta meg a tavalyit, s jó úton vagyunk afelé, hogy a felhalmozás ne haladja meg az előző évek szintjét, aránya a nemzeti jövedelemhez viszonyítva az ötéves tervben meghatározott szintre csökkenjen. az első félév 42 milliárdnyi beruházása lehetővé teszi a fejlesztés folyamatosságát, s bár sok helyi átmeneti nehézség mellett, de ütemesen folytatódik a központi programok végrehajtása, új üzemek, kereskedelmi egységek lépnek működésbe, korszerűsödik a posta, új utak épülnek, épül a pesti metró, új medrébe lépett a tiszai kiskörénél, új lakóházakat, iskolákat, óvodákat adnak át rendeltetésüknek - összességében a tervnek megfelelően.

- az ipari és a mezőgazdasági termelésben, ha lassan is, de további teret nyer a gazdaságos termelés, a termékstruktúra korszerűsítése, a belső kereslet maradéktalan kielégítése és a külkereskedelmi kötelezettségek teljesítése mellett, a kivitel ebben az évben a behozatalnál lényegesen gyorsabb ütemben növekszik, a külkereskedelmi áruforgalom dinamikája az adott feltételek között megfelelő, a külkereskedelmi arányok a tervezett irányban és mértékben javulnak. a foglalkoztatottak havi átlagkeresete 4.9 százalékkal több, a kiskereskedelmi forgalom 7 százalékkal magasabb a tavalyinál, ezen belül a takarékoság fokozódásával lényegesen csökkent a közületi vásárlások mértéke, ugyanakkor a lakossági vásárlások az eddigi ütemben nőnek. az áruellátás általános színvonala kielégítő.

- a népgazdasági terv fő céljainak megvalósítása irányában haladunk tehát, még mindig sok, az elfogadhatónál több gazdasági egységnél találhatunk viszont alacsony hatékonyságot, néhány vállalat és szövetkezet képtelen fejlődni a minőség javításában, sok helyen javítani való van az ütemes kooperáció, az áruszállítások terén, a szerződéses megkötésében és betartásában. ehhez sok esetben az irányító és felügyelő szervek központi intézkedése szükséges, sok mindent kell azonban helyben elintéznie az intenzív módon dolgozó, erős kezű és körültekintő vállalati vezetésnek.

- ipari fejlődésünk jellemzője ebben az évben, hogy a növekedés ütemes lassabb az előző két évinél, ebben bizonyos központi intézkedések is közrejátszanak. ezek között kell említenem a népgazdaság energiaszerkezetének további racionalizálását, a beruházások növekedési ütemének mérséklését, végül a gazdaságosabb termékstruktúra-kialakítás központi feladatát. mindezek az ipar egy részében csökkentőleg hatnak a mennyiségi növekedésre, ugyanakkor viszont új minőségi feladatok megoldására irányítják az ipari munkát. /folyt.köv./

ipari fejlődésünknek változatlanul jellemzője a termelékenység viszonylag eléggé gyors növekedése. a minőség és a termelékenység előtérbe állításával kell a jövőben növelnünk az ipar termelését. ipari vezetésünk nagy és nehéz feladata a mostani években az ipari szerkezet korszerűsítése - ez nem megy átmeneti áldozatok nélkül. egyrészt sok helyen be kell hozni a termékstruktúra két évtizeden keresztül lassu változásából eredő műszaki elmaradást, másrészt a napjainkban folyó ipari forradalom fokozódó piaci követelményeket támaszt. tudomásul kell venni minden ipari vezetőknek, hogy most és a jövőben is növekednek a minőségi, választéki és szállítási követelmények mind a belföldi fogyasztás, mind a külföldi piac részéről. nem megy ritkaságszámba, hogy ezt vagy azt a terméket korábban simán el lehetett adni a hazai piacon, ma pedig csak zökkenőkkel, néha pedig sehogyan sem. napjaink szembetűnő jelensége a kgst-országok kereskedelmében a minőségi mérce emelkedése, ez a jövőben még inkább így lesz, erre szintén jobban fel kell készülnie az iparnak.

- a mi viszonyaink között ma már nem lenne járható ut, hogy az állam központi tervmutatók révén biztosítson könnyű értékesítési lehetőséget a vállalatoknak akkor is, amikor a piacnak más minőségű és eltérő választéku árura van szüksége. ilyen módszerrel aligha jutnánk el a termelés végcéljához, a nagyobb nemzeti jövedelemhez, a több fogyasztáshoz és a kellő felhalmozáshoz - csupán az állami bel- és külkereskedelmi készletei duzzadnának fel. ehelyett az ipari és a mezőgazdasági vezetésnek a termelésnövelés olyan tartalékait kell felkutatnia, amely a termékek gyors és kedvező értékesítését lehetővé teszi, amely a társadalmi eszközök zavartalan, tervszerű körforgalmát biztosítja a népgazdaságban. mindez jobb és egyre jobb vállalati tervezést, vállalati szervezést és vállalatközi kapcsolatokat igényel. vonatkozik ez az állami vállalatokra, valamint az állami vállalatok és a szövetkezeti kapcsolatokra egyaránt. mindezt már nem lehet pusztán utasításra jól elvégezni, ehhez szívet kell, ehhez mind több szakismeret kell, ehhez a gazdasági vezetés önálló kezdeményezései kelljenek.

- nagyon fontos az is, hogy mit termel a magyar mezőgazdaság ebben az évben, milyen élelmiszerellátást biztosít a lakosságnak, mennyit és milyen áron tud exportálni. a mezőgazdasági termelés - mint mindig - ma is az emberi munka és a természet együttes hatásának eredménye, ez a „munkamegosztás”, megmarad a jövőben is. ember és természet együttműködésében azonban lassan - de csak lassan - tulsulyra jut az emberi munka, fokozódik a termelés biztonsága. az egymást követő éveket figyelve néha ugyan az az érzésünk támad, hogy nemcsak az ember fejlődik, hanem a természet is ravaszabb, szeszélyesebb lesz s megtartja képességét arra, hogy erőteljesen beavatkozzon az emberi munka eredményességébe. /folyt. köv./

ilyen gyanu ébredhetett ebben az évben is, mert a nyári munkák során eléggé későn, már-már váratlanul jöttek a különböző nehézségek. mégis bizonyos okkal és reménnyel mondhatjuk, hogy az idén Magyarországon az emberi munka, a jó szervezethez, a helytállás diadalmaskodik. termelésünk nem gyenge, hanem jó lesz. mondhatjuk ezt a mezőgazdaság teljes termelésére, de ma már joggal mondhatjuk a gabonatermesre is.

- az idén nehéz nyár köszöntött a dunántul és részben észak-magyarország mezőgazdaságára. nehéz volt elvégezni a sok és sürgős munkát, de talán még nehezebb volt hosszú napokon át az a tudat, hogy nem lehet dolgozni, pedig már nagyon kellene. együttérzéssel és aggódva figyelte mindezt az ország népe, sokan segítettek, amiben tudtak, segítettek a szomszéd gazdaságok, a szomszéd megyék, segített az állam is. a támogatásnak nagy értéke van ilyenkor, ez egy kicsiny darabka szocializmus a mindennapokban. a nehéz helyzetbe jutott vidékek dolgozói becsülettel helytálltak, a vezetők pedig a nehéz körülmények között jól szervezték a munkát. ha van olyan munka, amire mondhatjuk, hogy az alkotmány szellemének megfelelő, amelyre azt mondhatjuk, hogy munkást-parasztot egyaránt szolgál és élétet, akkor az idei nyári betakarítás ilyen munka volt. nyugodtan mondhatjuk, hogy volt, mert a mai napig - a rendkívüli erőfeszítések eredményeként - 99 százalékban betakarítottuk a gabonát. a nehéz betakarításból jelentős veszteségek származnak, ezeknek fedezését részben az érintett gazdaságoknak, részben az ország egészének kell magára vállalnia. a veszteségek együttes összegét - beleértve a terméskiesést és a ráfordítási többletet - mintegy másfél millió forintba becsülhetjük. előzetes felmérések szerint az érintett megyék termelőszövetkezeteinek kétharmada szenvedett kárt, a kritikus helyzetben lévő térszék száma 94 - ezekben az év végére is jelentős veszteségek várhatók. az állami szervek gyors intézkedéssel sietnek az érintett szövetkezetek segítségére, hogy a munka folyamatosságához szükséges eszközöket biztosítsák. az állami biztosítási rendszer feladata, hogy jól teljesítse törvényes és szerződéses kötelezettségét - ez annyit jelent, hogy a biztosító fedezi a jégkárok 100, a viharok 60 és az árvízok 50 százalékát. ezen túlmenően a veszteségek viselése jelentős részben az érintett gazdaságok és szövetkezetek vezetőinek, tagjainak vállát nyomja, s ez még nagyon sokáig nem is lehet másként. igyekeznünk kell az elszenvedett kárt a továbbiak során az őszi vetéstervben jó szervezéssel pótolni, s ahol szükséges, fejlesztési terveket is módosítani. a termés mai, még nem végleges értékelése azt mutatja, hogy a megtermelt és az aratás kezdetén lábon álló újabb rekord-gabonát bizony „elvitte a víz”, a rendkívüli betakarítás veszteségei országos átlagra számítva hektáronként körülbelül két mázsa terméskiesést jelentenek. a rendkívüli erőfeszítés nyomán még így is viszonylag jó termés kerül végül is a magtárakba. az ország kenyere biztosított, a tervnek megfelelően feltölthetjük az állami tartalékkészleteket és eleget teszünk államközi szerződéses kötelezettségünknek is.
/folyt.köv./

- külgazdasági kapcsolataink a központi elhatározásnak megfelelően fejlődnek. képesek vagyunk a vállalati öntevékenységet a külkereskedelem területén a népgazdaság érdekeinek megfelelően, jó irányban felhasználni, kellő hatáskörrel szabályozni. amíg hét hónap összesített behozatala a tavalyinál némileg kevesebb, addig a kivitel 23 százalékkal magasabb a tavalyinál. az export és az import aránya a szocialista országok viszonylatában kiegyensúlyozódik - ezt legfontosabb kötelezettségünknek tekintjük. a nem szocialista országok viszonylatában a tervezettnél kisebb lesz a behozatali többlet, ez szintén fontos tény. alá kell azonban húznom, hogy a külkereskedelmi mérleg javulása nem eredményez forrástöbbletet a hazai elosztás számára, sőt éppen ellenkezőleg, az importtöbblet elfogyása viszonylag forráscsökkentő tényező a magyar népgazdaság számára, mert a hazai elosztási lehetőségeket átmenetileg mérsékli. ezt tudnunk kell, de vállalnunk is kell mindaddig, amíg nem érjük el a kívánatos külkereskedelmi arányokat.

- minden okunk megvan arra, hogy az elmúlt évek nyomán, az idei fejlődés alapján pártunk gazdaságpolitikáját beváltnak tekintsük. okunk van persze arra is, hogy a gazdaságpolitika végrehajtását kritikusan és önkritikusan nézzük, a problémákkal és fogyatékoságokkal szembe nézzünk, kijavításukra hatékony intézkedéseket tegyünk. pártunk központi bizottsága ez év végén áttekinti és megvizsgálja a x. kongresszus határozatának megvalósulását, azzal a céllal, hogy a határozatoknak és az azokból következő feladatoknak az eddiginél következetesebb végrehajtását elősegítsük.

nyers rezső a továbbiakban elismerő szavakkal szövegezte volna megye fejlődéséről, gazdasági eredményeiről, majd beszédét a következőkkel zárta:

- hazánk további gazdasági fölemelkedése szempontjából különösen fontosnak tartjuk a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának erősítését és lényeges továbbfejlesztését. mint a kgst tagjai, a két évvel ezelőtti jóváhagyott komplex program végrehajtásán munkálkodunk, bővítjük a termelési kooperációt iparban és mezőgazdaságban, különös gondot keressük a lehetőséget a magyar gépipar szélesebb körű termelési kooperációjára a szovjetunióval és más szocialista országgal, mert ezen a téren el vagyunk maradva, sok a tennivalónk. /mti/

--

bb.3. apró beszéd

1 pr/pf/ok bs

1972. augusztus 20.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk apró antalnak az mszmp politikai bizottsága tagjának, az országgyűlés elnökének alkotmány-napi beszédét, amely augusztus 20-án hangzik el hódmezővásárhelyen. a beszéd rövidített, csak j e l z é s r e használható fel!

x x x

- augusztus 20-án országszerte népköztársaságunk alkotmányát ünnepeljük - kezdte beszédét apró antal. alkotmányunkat, amely a dolgozó nép hatalmának alaptörvénye, kivivott győzelmeink történelmi okmánya. több mint 20 esztendővel ezelőtt, 1949. augusztus 20-án, a régen hagyományossá vált István király napján emelte törvényerőre az országgyűlés első alkotmányunkat. egy nép, egy nemzet számára a történelmi múlt előremutató hagyományai nagy erőt jelentenek. amikor a magyar országgyűlés első alkotmányunkat emelte törvényerőre, abban kifejezte azt a nagy változást, amely országunkban a felszabadulás utáni első öt év alatt végbement. közel negyedszázad óta augusztus 20-a hazánk két nagy dolgozó osztályának találkozója, a munkás-paraszt szövetség ünnepe is. egybeesik ez az ünnep az aratás befejezésével, dolgozó parasztságunk szorgalmas munkájának eredményeként, augusztus 20-án új kenyeret szeghetünk.

- a haladás élharcosa - folytatta az országgyűlés elnöke - mindig az osztálytudatos munkásság volt. a munkásosztály pártja, a magyar szocialista munkáspárt vezetésével alakult ki és évről-évre fejlődik dolgozó népünk nemzeti egysége, összefogása, erősödik a szocialista Magyarország. a ma élő magyar nemzedék büszkén mondhatja, hogy 27 év alatt egy még nagyobb, történelmi feladat megoldására képes új, szocialista államot hozott létre. ez az állam most már a nép állama, nem pedig az elnyomóké, mint annak idején a feudális magyar állam volt. alkotmányunk ünnepe egyben a magyar nép ezeréves küzdelmeiről való megemlékezés ünnepe is, megemlékezés azokról a harcokról is, amelyeket az egymást követő munkás generációk folytattak népünk szabadságáért, felemelkedéséért.

- országgyűlésünk az idei tavaszi ülészakán olyan alkotmányt emelt törvényerőre, amely szocialista forradalmunk 27 év alatt elért eredményeit is magában foglalja. alkotmányunk egységes rendszerben szabályozza az állami élet folyamatát, az államszervezet felépítését, a falusi tanácsoktól a kormányig, a népköztársaság elnöki tanácsáig, és az országgyűlést is.
/folyt.köv./

- 8 -

bb.3./ apró beszédfolyt./ok

alkotmányunk kifejezi társadalmunk gazdasági, politikai alapját, meghatározza szocialista viszonyok között a hatalom gyakorlásának főbb módszereit, védelmet biztosít a szocialista termelési viszonyoknak és a szocialista tulajdonnak. ugyanakkor a magyar népköztársaság elismeri és védi a személyi tulajdont. az alkotmány világossá teszi, hogy nálunk a hatalmat a munkásosztály, a termelészövetkezeti parasztsággal szövetségben, az értelmiséggel és a társadalom valamennyi dolgozó rétegével együtt gyakorolja. az alkotmány új szövege egyértelműen törvénybe foglalja, hogy társadalmunk vezető ereje a munkásosztály marxista-Leninista pártja.

- alkotmányunk új szövege kifejezi azt is, hogy szocialista társadalmat építeni, szocialista államot fejleszteni csakis a munkásosztály marxista-Leninista pártjának vezetésével lehet. úgy gondolom, hogy alkotmányunk új szövege a nemzetközi munkásmozgalom szempontjából is érdeklődésre tarthat számot. barát, és ellenfél előtt világossá teszi - nyugaton is - hogy a magyar népköztársaságban a munkásosztály, mint társadalmunk vezető osztálya, miként vonja be a hatalom gyakorlásába a széles társadalmi rétegeket és hogyan fejlődik állami, társadalmi életünkben a szocialista demokrácia, hogyan valósul meg dolgozó népünk összefogása, a munkás-paraszti szövetség, a népfrontpolitika.

- alkotmányunk új szövegében most törvénybe foglaltatott az a nagyjelentőségű változás is, amely a parasztság életében, gazdálkodásában végbement. gondoljunk csak arra, hogy 1949-ben Magyarországon még a földterület 72 százalékán folyt egyéni gazdálkodás. most viszont már nemcsak befejeztük a mezőgazdaság szocialista átszervezésének történelmi munkáját, hanem a milliónyi kisparcella helyén kialakultak a szocialista szövetkezeti- és állami nagygazdaságok, a megművelt földek több mint 94 százalékán 2 553 termelészövetkezet és állami gazdaság dolgozik. mindez lehetővé tette, hogy létrejöjjön a szocialista szövetkezeti földtulajdon, amelyet alkotmányunk véd és erősít.

- a régi feudális, gazdálkodásban elmaradt Magyarországon helyett egy új ország, fejlett iparral és fejlett mezőgazdasággal rendelkező állam, a magyar népköztársaság jött létre, ahol megszűnt az embernek ember által való kizsákmányolása. megváltoztak a termelési viszonyok, s az iparban, a mezőgazdaságban és a népgazdaság többi ágazataiban mind korszerűbb, szocialista termelési gazdálkodási körülmények alakultak ki. a föld a népé, szövetkezeti és állami tulajdon. a nép tulajdonává váltak az egész országban a természeti erőforrások, a bányák, az erdők is. állami tulajdonná váltak az üzemek, a vasut, a közutak, a bankok, a posta.
/folyt.köv./

- 9 -

abb.3./apró beszédfolyt./ok

Mindezt a változást most hűen tükrözi az alkotmány. nagyjelentőségű az a tény is, hogy alkotmányunk törvénybe foglalta: államunk védi, támogatja a családot, a házasság intézményét, különös gondot fordítunk az ifjúság fejlődésére, a szocialista nevelésre, oktatására. népköztársaságunk védi népünk szabadságát, az állampolgárok jogait, életét és testi épségét. Ilyen, a nép érdekeit, a dolgozók munka- és életkörülményeit védő alkotmányt, semmilyen tökéletes állam nem tud felmutatni.

Apró antal a továbbiakban arról beszélt, hogy abban a demokratikus, majd szocialista célokért folyó harcban, amelyet népünk vívott, mindig kivették részüket a vásárhelyiek, s a viharosokban mindig tekintélyes forradalmi erőt képviselt az ott élő agrárproletáriátus. Elismeréssel emlékezett meg azokról a forradalmárokról, akik ezt a vidéket mondhatták szülőhelyüknek, majd az utódokról, az új generációról szólva, így folytatta beszédét:

- Ifjúságunk nagy többsége ismeri és követi a szocialista célokat, becsületesen tanul, dolgozik támogatja pártunk politikáját. a korábbi nemzedéknél a mai ifjúság műveltebb, sokoldalúbb. mindez szocialista rendszerünk nagyszerű eredménye. de a szocializmus teljes felépítéséért nemcsak az idősebbek, a szocialista Magyarország felépítéséért, amelyben élni, dolgozni fognak, a fiatalok is felelősek. Ők folytatják mindazt, amit szüleik az országban eddig építettek, létrehoztak, s ahogy életkoruk előrehalad, egyre inkább felelősek szocialista vívmányaink megőrzéséért is, azért, hogy hazánk a gazdaságilag közepesen fejlett országok köréből minél rövidebb idő alatt a fejlett iparral rendelkező országok közé emelkedjen.

- mindez azt bizonyítja, hogy szocialista rendszerünkben megnőtt a fiatalság felelőssége a jövőért. most igazán nagy forradalmi feladat előtt áll a magyar ifjúság. ez a feladat nem kevesebb, mint felépíteni a szocialista Magyarországot. bizunk abban, hogy iskoláinkban és a szülői házban úgy nevelik az apák és az anyák gyermekeiket, hogy tudatában legyenek ennek a történelmi felelősségnek. ami pedig az állam kötelezettségeit illeti, alkotmányunk 13. paragrafusa kimondja: „a magyar népköztársaság különös gondot fordít az ifjúság fejlődésére és szocialista nevelésére. védelmezi az ifjúság érdekeit,„

Apró antal a továbbiakban népgazdaságunk fejlődésének néhány kérdésével foglalkozott, majd ünnepi beszédét a nemzetközi helyzetről szólva fejezte be.

/folyt. köv./

- 10 -

NA

bb 3. /apró-beszéd ... 3. folyt./bzs

- hazánk szocialista építésében elért sikereink és a többi szocialista ország eredményei jogos büszkeséggel, optimizmussal töltenek el valamennyiünket. évről-évre láthatjuk, hogy közös erőink gyarapodnak, politikai befolyásunk a világ különböző térségeiben növekszik, vagyis nincs válságban a szocializmus, ahogyan azt „egyesek,„ nyugaton szeretnék.

- a szocialista államok sikerei, természetesen kölcsönhatásban vannak az országban végbemenő és erősödő politikai folyamatokkal, a békés egymás mellett élés politikájával és a népek szabadságharcaival. a nemzetközi helyzet, s hazánk belső építőmunkája között, ez a kölcsönhatás az egyik olyan alapigazság, amely a jövőben, további építőmunkánk során is meghatározó jelentőségű lesz. a szovjetunió, a szocialista országok összehangolt, következetes elvi, aktív külpolitikájának, egységes fellépésének eredményeként a nemzetközi helyzetben bizonyos enyhülés tapasztalható. ilyen szellemben foglaltak állást a nyolc szocialista ország kommunista és munkáspártjainak vezetői, a nemrégiben megtartott krimi találkozón is. e fejlődési folyamatban döntő jelentőségű a szovjetunió kommunista pártja xxiv. kongresszusán meghirdetett béke-program, amely azt a meggyőződést fejezi ki, hogy a vitás nemzetközi kérdések tárgyalások útján megoldhatók, ha az imperialista hatalmak is a béke érdekeit részesítik előnyben a nemzetközi feszültséget és a háborús veszélyt növelő lépésekkel szemben.

- a vezető tökéletes országok felelős politikusainak körében is teret hódít a mai világ realitásainak felismerése. biztatónak és előremutatónak tartjuk a szovjetunió és az nszk, illetve a lengyelország és az nszk között megkötött történelmi fontosságú szerződéseket, a nyugat-berlinnel kapcsolatos négyoldalu megállapodást. ugyanígy nagy horderejű a német demokratikus köztársaság és a német szövetségi köztársaság között megindult tárgyalás-sorozat, amely remélhetően elvezet oda, hogy a két német állam államközi kapcsolata, a nemzetközi jog, a teljes egyenlőség alapján rendeződjön.

- a világban végbemenő pozitív fejlődési irányzat, a realitások elismerésének erősödő tendenciája azonban nem ébreszthet bennünk olyan illúziót, mintha az imperializmus természete, alapvető törekvései megváltoztak volna. napjainkban azonban csökkentek cselekvési, történelmi lehetőségei. az imperializmus agresszivitásának, de egyben lehetőségei korlátainak is legfélreérthetlenebb bizonyítéka ma az egyesült államok vietnami háborúja. az egyesült államok a vietnami háborút morálisan már rég elvesztette. a tények azt mutatják, hogy katonailag is kudarcra vannak ítélve, hiába terjesztették ki barbár bombatámadásait a gátrendszerekre is. pártunk és kormányunk, egész népünk szilárd meggyőződése, hogy a vietnami nép hősi harcra győzedelmeskedik, s ehhez a magyar népköztársaság, erejéhez mérten, a jövőben is minden politikai, anyagi és katonai támogatást megad.

/folyt. köv./

- 11 -

NA

bb 3. /apró-beszéd ... 4. folyt./bzs

- a világ népei immáron hatodik éve figyelik aggodalommal a közel-keleti helyzet alakulását, amely egy újabb fegyveres konfliktus potenciális veszélyét rejti magában. álláspontunk változatlanul az, hogy e térség békéje csakis az ensz 1967. november 22-1 határozatának alapján teremthető meg. kormányunk továbbra is következetesen támogatja az arab népek harcát a háború következményeinek felszámolásáért, a közel-keleti helyzet politikai rendezéséért.

- a szocializmus eszméje - zárta beszédét az országgyűlés elnöke - mind több országba, mind több nép gondolatába, szívébe jut el, válik cselekvésének mozgató erejévé. valljuk és hiszünk, hogy a világbéke megőrzésének a jövőben is legfőbb biztosítéka a szovjetunió, a szocialista közösség, a világ haladó erőinek szüntelen növekedése, valamennyi imperialista-ellenes erő akciógysége. Európában és az egész világon mindinkább kirajzolódnak a békés egymás mellett élés jegyében a népek közeledésének, baráti, konstruktív együttműködésének távlatai. a magyar népköztársaság azon fáradozik ezután is, hogy aktív, elvi külpolitikájával tovább erősítse ezt a folyamatot. /mti/

- 12 -

bb.4. sztoján szjulemezov

tr/k ie bs

1972. augusztus 20.

a bolgár szövetkezetek központi szövetségének elnöke dr. molnár frigyenes, a szövetség elnökének meghívására magyarországon töltötte szabadságát. ez alkalommal megbeszélést folytatott a szövetség vezetőivel a két ország szövetkezeteinek együttműködéséről és tanulmányozta a magyar fogyasztási szövetkezetek felvásárló és értékesítő tevékenységét. sztoján szjulemezov vasárnap elutazott hazángból. / mti/

--

bb.5. alkotmány napi nagygyűlés hódmezővásárhelyen - apró antal beszéde

vid/k bs

1972. augusztus 20.

hódmezővásárhelyen a kossuth térre tervezett vasárnapi alkotmány napi nagygyűlést a kedvezőtlen esős időjárás miatt a béke szálló nagytermében tartották meg. a város mintegy félszáz üzemének, intézményének, termelőszövetkezetének dolgozói mellett eljöttek az eseményre a környékbeli falvak mártély, székkutas, földéak, óföldéak lakóinak képviselői, a város több mint 80 000 holdas határában élő tanyai emberek küldöttei.

a résztvevők között ott voltak a város közelmúltban épített új nagyüzemének, az alföldi porcelángyárnak, a nagymértékben bővített és korszerűsített divatkötöttárugyárnak, a mezőgép vállalatnak, a mérleggepgyárnak és más üzemeknek szocialista brigádjai, az elmúlt évtizedben a városban tiszteresére nőtt ipari munkásosztály képviselői, a környékbeli termelőszövetkezetek, állami gazdaságok dolgozói.

kilenc óra után néhány perccel érkezett meg a gyűlés színhelyére apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, rózsza istván, a csongrád megyei pártbizottság titkára, dr. komócsin mihály, a csongrád megyei tanács elnöke, molnár sándor, a hazafias népfront megyei titkára, sajtó imre, hódmezővásárhely tanácselnöke és a helyi közelet sok más vezetője.

/folyt .köv./

10.38/k

-13-

NA-1115

bb.5. alkotmány napi nagygyűlés ... 1.folyt ;/k

a nagyteremben helyet foglaló mintegy ezer résztvevőt török józsef, a hódmezővásárhelyi pártbizottság első titkára köszöntötte, majd apró antal mondott ünnepi beszédet. - /apró antal beszédét mai bb.3. számú kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk ./

a nagy tetszéssel fogadott beszéd után a helyi dózsa tsz és a fennállásának hatvanadik évfordulóját ünneplő majolika gyár dolgozói - új buzából sült cipót, és díszes majolikátálon friss szőlőt nyújtottak át apró antalnak.

a gyűlés török józsef zárszavával fejeződött be .

a városban - a kedvezőtlen időjárás miatt - a folklór, a kulturális műsorokat a művelődés célját szolgáló különböző nagyművekben tartották meg. zárt helyiségekben került sor a tsz-ek dolgozóinak és a munkásoknak baráti összejöveteleire is. délben a tornyai jános múzeumban megnyitották a helyi Majolikagyár hatvanéves fennállása alkalmából rendezett kiállítást, amely nemcsak az üzem hat évtizedes történetéről ad képet, hanem bemutatja a gyár új, külföldön is nagy keresletnek örvendő termékeit is ./mti/

szerkesztőségek figyelmébe !

a mai bb.5. alkotmány napi nagygyűlés ... 1.folyt. első bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen :

/apró antal beszédét mai bb. 3. számú kiadásunkon közöltük,

az embargót feloldjuk./

bb.6. ünnepélyes tisztavatás a parlament előtt

t tf/ mm/1l bs

1972. augusztus 20.

az alkotmány ünnepén vasárnap délelőtt a parlament épülete előtt - több ezer érdeklődő jelenlétében - tartották meg a kossuth lajos katonai főiskola, a zalka máté katonai -műszaki főiskola, a kilian györgy repülő-műszaki főiskola és a karikás frigyas katonai kollégium idén végzett hallgatóinak nyilvános tisztavató ünnepségét.

/folyt.köv./
11.35/1l

- 14 -

NA 12²⁰

bb. 6./ ünnepélyes folyt./ 1l

az ünnepi eseményen megjelent németh károly, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára, dr. ajtai miklós a minisztertanács elnökhelyettese, dr. korom Mihály igazságügyminiszter, dr. horváth István a Kisz központi bizottságának első titkára, továbbá politikai és társadalmi életünk több más vezető személyisége. részt vettek a tisztavató ünnepségen a néphadsereg és a társ-fegyveres testületek vezetői, a tábournoki és a parancsnoki kar számos tagja, a katonai tanintézetek parancsnokai, az ifju tiszték szülei, hozzátartozói is. jelen voltak a szovjet hadsereg képviselői, valamint a diplomáciai testület tagjai, katonai és légügyi attaséi.

tíz órakor érkezett az avatás színhelyére czinege Lajos vezér ezredes, honvédelmi miniszter. jelentést hallgott meg, majd ellépett a fegyveres erők új fiatal tisztjeinek sora előtt és köszöntötte a katonákat.

a himnusz elhangzása után felolvasták a honvédelmi miniszternek a tisztavatás alkalmából kiadott parancsát. ez egyebek között hangsúlyozza, hogy hazánk a szovjetunióval, a testvéri szocialista országokkal együtt méltóképpen kiveszi részét a szocializmus, a társadalmi haladás, a világbéke ügyét szolgáló küzdelemből. e harcban magasfokú éberséget, honvédelmi felkészültségünk magas szinten tartását követeli a történelem kerekének visszaforgatására törekvő imperialista, militarista erők agresszív mesterkedése. dolgozó népünknek a szocializmus építésében elért nagyszerű eredményei erőt, ösztönzést adnak fegyveres erőink személyi állományának hivatásának teljesítéséhez. maradéktalanul magukénak vallják fegyveres erőink pártunk politikáját, ingadozás nélkül megvalósítják a törvények és a legfelsőbb állami vezetés által eléjük állított követelményeket, hűségesen szolgálják dolgozó népünket, a szocializmus ügyét, mindenkor készek szabadságunk és függetlenségünk, hazánk határain védelmére.

a parancs ismertetése után az ifju tiszték letették a fogadalmat nemes hivatásuk teljesítésére, majd czinege Lajos mondott beszédet./czinege Lajos beszédét mai bb. 1. sz. kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk!/

a miniszter beszéde után a zenekar az internacionálét játszotta majd az ujonnan avatott fiatal tiszték díszmenetben vonultak el az állami zászló előtt./mti/

11.40/1l

- 15 -

NA-12²⁰

bb.7. időjárásjelentés

k/bs

1972. augusztus 20.

hűvös idő tovább tart

az északnyugat, észak felől áramló hideg, sarkvidéki eredetű levegő hatására európa legnagyobb részén hűvösre fordult az időjárás, közép-európában és a balkán-félszigeten a legmagasabb nappali hőmérsékletek 5-10 fokkal alacsonyabban alakulnak ki, mint az utolsó tíz év átlaga. lengyelországban, a kárpátmedence és az adriai-tenger térségében zivatarokat jelentenek az elmúlt hetekre jellemző száraz, meleg idő, a szovjetunió európai területének középső és északi részére korlátozódott. a kárpát-medence időjárását továbbra is az északról áramló hűvös levegő határozza meg, ezért számottevő javulásra az elkövetkező 36 órában sem számíthatunk.

házánkban szombaton erősen felhős, vagy borult volt az ég, csupán a keleti megyékből jelentettek néhány órási napsütést. sokfelé esett az eső, nagymennyiségű csapadék főként a dunántúlon hullott. itt a lehullott eső mennyisége többfelé haladta meg a 30, sőt lentiben elérte a 41, nagykonnyiban a 42, marcaliban a 48, sümegben az 59 mm-t. a hőmérséklet napközben a dunántúlon csak 12-18, máshol 19-23 fokig emelkedett. vasárnap hajnalra a nyugati megyékben 9-12, az ország többi részén 12-16 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt folytatódott a hűvös levegő beáramlása hazánkban. az élénk, sokfelé erős, északnyugati, északi szelet, főként a dunántúlon néhány helyen viharos erejű lökések kísérték. többfelé esett az eső, a hőmérséklet 11 órára a keleti megyékben 17-20, máshol csak 11-16 fokig emelkedett.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 16,9 fok volt, a százaéves átlagnál 4 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 756 mm, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor siofoknál 17 fok volt.

várható időjárás hétfő estig: erősen felhős idő, sokfelé esővel, keleten egy-két helyen zivatarral. élénk, többfelé erős, főként a dunántúlon néhány helyen viharos, északi, északkeleti szél. az évszakhoz képest szokatlanul hűvös idő tovább tart. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 9-14, legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn: 15-20 fok között.

a duna vízállása 20-án: 245 cm./mti/

.-.

12.50/k

-16-

Kitérjdt esőzések vannak, a keleti kárpátok környékéről

NI 1330

bb.8. fáznak a balatonon nyaraló vendégek

vid/k pr bs

1972. augusztus 20.

a napok óta tartó esős, hideg idő miatt fáznak a balatonon nyaraló vendégek. a kempingekben lakók felszedik sátraikat és tömegesen indulnak haza. az ibusz síófoki irodáját a hazatérők sokasága lepte el menetjegyért. a szállodákban azonban még mindenütt telt ház van. a síófoki európa szállóban lakók közül sokan balatoni körutra, budapestre, hévizre és herendre kirándultak. a 110-120 kilométeres sebességű szél miatt ideiglenesen szünetel a személyhajók és a kompok minden járata. a hajók a kikötőkben indulásra készen állnak, hogy mihelyt az idő engedni, azonnal megkezdhesék az utasok és gépkocsik szállítását a két part között. a balaton hullámlása olyan erős, hogy a víz átcsap a kikötő molóján. a szeszélyes időjárás alaposan megcsappantotta a vendégforgalmat ./mti/

.-.

bb.9. ünnepi nagygyűlés szekszárdon- nyers rezső beszéde

vid/pr/k bs

1972. augusztus 20.

szekszárdon az alkotmány ünnepe, valamint a négy dunántúli megye: baranya, fejér, somogy és tolna 9 napig tartó mezőgazdasági, élelmiszeripari kiállításának és vásárlásnak méltó befejezéseként országos szövetkezeti napot tartottak vasárnap.

délelőtt a babits mihály megyei művelődési központ színháztermében nagygyűlést tartottak. a diszelnökségben helyet foglalt nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb. titkára, szabó istván, az országos szövetkezeti tanács és a tot elnöke, rév lajos, az okisz elnöke, dr. pál józsef, az országos szövetkezeti tanács titkára, k. papp józsef, a tolna megyei pártbizottság első titkára, szabó pál antal, a tolna megyei tanács elnöke, császár józsef, a szekszárdi városi tanács elnöke. ott voltak a társmegegyék párt-és állami vezetői, a szövetkezeti szövetségek vezetői, a kiállítás nagydíjat nyert gazdaságok, üzemek vezetői és dolgozói.

/folyt .köv./
13.40/k

-17-

NI 1410

bb.9. ünnepi nagygyűlés szekszárdon... 1.folyt /k

kedves vendégként köszöntötték a diszelnökség charles ringrose-t, a londoni fogyasztási szövetkezetek kulturális küldöttségének vezetőjét, a brit - magyar baráti társaság főtitkárát, az angol kommunista párt tagját.

k.papp józsefnek, a tolna megyei pártbizottság elsőtitkárának megnyitó szavai után nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára mondott ünnepi beszédet.

/nyers rezső beszédét mai bb.2-es számú hírünkben közöltük, az embargót feloldjuk./

a központi bizottság titkárának nagy tapssal fogadott beszéde után színes kulturműsor következett ./mti/

--

bb.10. zenés őrségváltás

t tf/mm/k bs

1972. augusztus 20.

volt vasárnap délben az alkotmány ünnepének tiszteletére felvont állami zászlónál. az országház épülete előtt, a kossuth lajos téren népes közönség tekintette meg a látványos eseményt. a távozó és az érkező őrség kölcsönös tisztelgése után elhangzott az őrparancsnokok jelentése, majd az új őrség elfoglalta helyét az állami zászló talapzatán. az ünnepi aktus után a katonazenekar térzenét adott ./mti/

--

13.45/k

NA 145

-18-

bb.11. ünnepi sportbemutató a dunán

t tf/mm/k bs

1972. augusztus 20.

számában kisebb volt a közönség, ám sikerében nagyobb volt a látványosság augusztus 20-án a hagyományos dunai vízi- és légitbemutató, amelyet a budapesti honvédelmi nap fő eseményeként rendeztek a fővárosban. a kedvezőtlen időjárás nemcsak a szokásosan több százézeres közönséget csappantotta meg a helyszínen, hanem a tervezett produkciók egyikét- másikat is veszélyeztette volna, így a parádé programja részleteiben módosult, hatásában, rangjában azonban nem.

a parlament előterében - ahol a magyar népköztársaság, a főváros és az mhsz nagyméretű címerével, feliratos transzparensekkel és zászlók sokaságával díszítették a helyszínt - a tribünön foglaltak helyet a nem sokkal korábban befejeződött tisztavató ünnepség magasrangú közéleti személyiségei, közöttük czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter.

kelemen győző, az mhsz budapesti titkára köszöntötte a honvédelmi bemutató közönségét és résztvevőit, miután 11 órakor fanfárok hangja jelentette a parádé kezdetét. vörös és nemzeti színű zászlókat vivő motorcsónakok felvonulása nyitotta meg a látványosságok sorát. nyomukban élőképek, uszta el, a dunán, szimbolizálva népköztársaságunk alkotmányát, a negyedik ötéves terv céljait, az ifjúság tettrekészségét, az mhsz tevékenységét, a szocialista országok fegyverbarátságát és a varsói szerződés tagállamainak összeforrottságát.

zászlós helikopterek látványa nyitotta a műsort, azután vitorlázó repülőgépek tüntek föl és ragadtatták tapsra a közönséget. csak fokozódott a siker, amikor az mhsz kiváló repülő sportolói a vízreszállás manőverét hajtották végre precíz pontossággal. a négyszáz méter magasságban bukkantak elő a látómezőből a vitorlázók és, döntögettek, gépeiket különféle alakzatokban. ami a technikai részletességet illeti: mindig a vezérrepülő, figuráihoz, igazodnak a társ-gépek.

/folyt .köv./

13.55/k

NA 150

-19-

bb.11. ünnepi sportbemutató.... folyt ./k

helikopterekkel és sugárhajtású repülőgépekkel még ennél is magasabb fokú bemutatót - „óriáskereket”, és más alakzat - repülést - hajtottak végre a gépmadarak avatott kezelői, a látványos a magyar néphadsereg alakulatai által produkált vízi - és légilátványosságok tették teljessé. Láthatott a közönség uszó harckocsikat és páncélozott harci járműveket, aknász naszádokat. A műsort formáló résztvevők sorában alapos felkészültségű fiatal katonák, tisztek és tiszt helyettesek tettek tanubizonyosságot rátermettségükből, adtak izelítőt tudásukból; köztük sokan voltak olyanok, akik az mhsz különböző klubjaiban és tanfolyamain ismerkedtek meg az ünnepi bemutatón működtetett technikai eszközök kezelésének alapfogalmaival.

finálé gyanánt - a másfél órás program záróképeként - az évenként ismétlődő parádé bucsumondatát „usztatták”, végig a zord időjárás ellenére is, kitartó közönség előtt: „vizionlátásra 1973-ban,.. /mti/

..-

bb.12. „székesfehérvár a történeti forrásokban”, - kiállítás az istván király múzeumban

vid /k pr bs

1972. augusztus 20.

„székesfehérvár a történeti forrásokban”, címmel figyelemreméltó kiállítást nyitott meg mátrai lászló akadémikus az alkotmány napján székesfehérvárott, az istván király múzeumban. az ezeréves város új tárlata alba regia, valamint az ország történetére vonatkozó legfontosabb okleveles forrásanyagot és a lekiemelkedőbb művészeti alkotásokat mutatja be.

a tárlat májusban megnyitott „székesfehérvár ezer éve”, című kiállítást teszi teljessé azoknak a nemzeti értékeknek a bemutatásával, amelyeket az országos gyűjtemények őriznek ugyan, de székesfehérvár történetéhez tartoznak, jórészt onnan származnak, vagy kapcsolatban vannak vele.

/folyt.köv./

15.20/k

-20-

MT 1530

bb.12. „székesfehérvár a történeti ... folyt /k

a kiállításon láthatta a közönség az országgyűlésekre, a királykoronázásokra, temetkezésekre vonatkozó írásos emlékeket, köztük az aranybulla legkorábbi, 1318-as átiratát. kiállították a tihanyi alapítólevelet is. a művészi alkotások sorából kiemelkedik a koronázási eskükereszt és az apostoli kereszt.

a kiállítás anyagát a legfontosabb hazai gyűjtemények adták „kölcson”, az istván király múzeumnak. /mti/

..-

bb.13. „az ezeréves fehérvár köszöntése”, irodalmi műsor székesfehérvárott

vid/k pr/bs

1972. augusztus 20.

„az ezeréves fehérvár köszöntése”, címmel irodalmi műsort rendeztek vasárnap székesfehérvárott, a vörösmarty cukrászdában. az irodalmi „kávéház”, vendége volt weöres sándor, károlyi amy, és takács imre költő, meszlényi jános szobrászművész, áron nagy lajos festőművész, dr. královánszky alán régész, valamint háder istván székesfehérvár díszpolgára.

az irodalmi kávéház vendégei székesfehérvár művészeti életéről, az ezeréves város történelméről beszélgettek, a műsort a rádió egyenes adásban sugározta. /mti/

..-

bb.14. hangverseny a jáki templomban

vid/k pr bs

1972. augusztus 20.

a magyarországi román stílusú építészet remeke az 1256-ban épült jáki templom, amely a vasi idegenforgalom egyik leglátogatottabb nevezetessége. a templomban - ahol már évek óta rendszeresen tartanak hangversenyeket - vasárnap is gazdag zenei élmény várta a komoly muzsika szerelmeseit.

/folyt.köv./

15.30/k

-21-

MT 1531

bb.14. hangverseny a jáki ... folyt/k

a nagy sikerű koncertre nemcsak vas megyéből érkeztek vendégek, számosan jöttek az ország más vidékeiről, s a savaria nyári egyetem-en résztvevő kilenc ország hallgatóin kívül a szomszédos országokból is.

a híres templomban mozart kürtversenyét és kořonázási miséjét, valamint vivaldi nyár című művét adta elő nagy sikerrel a szombathelyi szimfonikus zenekar és veszprém város vegyeskara. tarjáni ferenc kürtszólója, sándor jános hegedűjátéka és a szőlőt éneklő művészek: lászló margit, németh zsuzsa, turpínszky béla, molnár miklós fellépése tette teljessé az előadást. /mti/

--

bb.15. befejeződött a nyirbátori zenei napok programja

vid /pr/k bs

1972. augusztus 20.

vasárnap befejeződött a nyirbátori zenei napok idei eseménysorozata. a záróhangverseny műsorán kodály zoltán „felszállott a páva”, „budavári tedeum”, és „psalmus hungaricus”, című művének bemutatása szerepelt. közreműködött a szegedi szimfonikus zenekar, a szegedi zenebarátok kórusa, a szegedi nemzeti színház operatársulatának több magánénekes, és a nyirbátori gyermekkar. a hangverseny előtt hangzott el a toronyzene, a zenei napok szignálja.

a hatodik nyirbátori zenei napok programjában országos hírű zenekarok közreműködésével négy hangversenyt tartottak a műemlék református templomban. kiegészítő rendezvényként több képzőművészeti, valamint ipari és mezőgazdasági termékbemutatót rendeztek. megkoszorúzták báthori istván erdélyi vajda szobrát és báthori istván fejedelem és lengyel király emléktábláját. /mti/

15.35/k

--

-22-

KA 1840

bb.16. megnyílt a vii. országos „székely aladár”, emlék-kiállítás gyulán

vid/k pr bs

1972. augusztus 20.

hetedszer rendezték meg az ország fejlődését reprezentáló, jeles és érdekes emberek portréit bemutató országos „székely aladár”, emlékkiállítást gyulán. az erkel ferenc múzeum dürer termében vasárnap megnyílt tárlaton az ország különböző vidékein élő 70 művészfotós kiemelkedő alkotását láthatják az érdeklődők. a gyulai városi tanács a legjobb fotók készítőit díjazta. /mti/

--

bb.17. az alkotmánynap eseményei - ünnepi körkép vidékről

vid pr/tr/k bs

1972. augusztus 20.

ünnepezték az ország, a városok és falvak népe, köszöntötte az alkotmány napját - jelentették vasárnap a magyar távirati iroda megyei tudósítói.

óvári miklós, az mszmp központi bizottságának titkára

mondott ünnepi beszédet a körmenden tartott nagygyűlésen. a zászlódiszt öltött járási székhelyre már a kora-reggeli órákban érkeztek a megye más tájainak, vidékeinek küldöttei, akik a nagygyűlést követően résztvettek az egésznapos munkás-paraszt találkozón, megnézték a színvonalas kulturális és sportrendezvényeket, a munkás-paraszt találkozók alkotmány-napi hagyományát folytatták vas megye más községeiben, így vasváron, bükön, csepregen és gércén is. bükön, a gyógyfürdő-jéről nevezetes faluban új törpevizmüvet avattak.

pullai árpád, az mszmp központi bizottságának titkára

is résztvett az ajkai új járási kórház felavatásán. az ország egyik legkorszerűbb egészségügyi intézményét dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter adta át rendeltetésének.

/folyt .köv./

15.42/k

-23-

KA 1840

bb.17. az alkotmány nap eseményei ... 1.folyt /k

az ünnepségre hívott vendégek sorában ott volt dr.szekér gyula nehézipari miniszter, pap jános, az mszmp veszprém megyei bizottságának első titkára és dr.radnóti istván, a veszprém megyei tanács elnöke. az 555 ágyas kórház 200 millió forintért épült, műszereit, felszereléseit tíz országból vásárolták. itt szerelték fel azt a központi ellenőrző berendezést, amely egyidejűleg hat mozgásképtelen betegre ügyel, s folyamatosan tájékoztatja gyógyítókat a megfigyelt hőmérsékletéről, szív működéséről, s légzésintenzitásuk változásairól. az új egészségügyi intézményben 55 orvos dolgozik.

dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter

volt az ünnepi szónok a mosonmagyaróváriak alkotmány nap nagygyűlésén. a város lakóit a kora reggeli órákban fuvos zenekarok ébresztették, az együttesek délelőtt a város több pontján adtak térzenét. a mosonmagyaróváriak és a környékbeli termelőszövetkezetekből érkezett vendégek délelőtt a május 1. ligetben vettek részt ünnepi nagygyűlésen, együtt a mezőgazdasági gépekkel dolgozó fiatalok harmadik nemzetközi vetélkedőjének hazai és külföldi versenyzőivel. a nagygyűlést követően megszegették az új búzából sült kenyeret. győr-sopron megye alkotmány nap ünnepségeinek krónikájából: fertődön új ifjúsági házat avattak, téten megnyitották a hagyományos kislelő napokat, kapuvárott elkezdődtek a VII. megyei honismereti napok rendezvényei, a pannonhalmi bazilikában orgonahangversenyt tartottak.

/folyt .köv./

hv

15.50/k

-24-

NA 1600

ubb. 17. / az alkotmány... 3. folyt./rj

dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi miniszter

mondott ünnepi beszédet a hatvaniak alkotmány nap nagygyűlésén. a zagyvartói vasutasváros lakói a szemerkélő eső ellenére megtöltötték a kossuth teret. a nagygyűlés népes hallgatóságában ott voltak heréd, boldog és nagykökényes küldöttei is. dr. csanádi györgy a nagygyűlést követően megtekintette azt a szabadtéri kiállítást, amely hatvan fejlődését szemlélteti, majd a vasútlomásra látogatott, ahol elbeszélgetett a szakemberekkel heves megye közlekedésfejlesztési programjáról.

a hazafias népfront hajdu-bihar megyei bizottsága biharnagybajomban a helyi dózsa termelőszövetkezettel közösen rendezett alkotmány nap nagygyűlést, amelynek részvevői a dózsa évfordulóról is megemlékeztek. az ünnepségen bencsik istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára mondott beszédet. debrecenben vasárnap zárta kapuit az első debreceni ipari vásár, vámospércsen, álmosdon és ujlétán aratási ünnepséget tartottak.

komárom megye számos városa, községe kínált jó szórakozást, látványos rendezvényeket az ünneplőknek: bábolnán lovasverseny volt a fő vonzerő, tatán az állami népi együttes mutatta be az ecseri lakodalmast, az esztergomi bazilikában bach, liszt és kodály művei hangzottak fel az orgonaversenyen.

zalaegerszegen dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese mondott beszédet a megyei művelődési központban tartott ünnepségen. a megyében számos új létesítményt avattak, amelyeknek sorából kiemelkedik a lentiben átadott, 20 millió forintért épült 16 tantermes általános iskola. eszteregnye óvodával, belezna ifjúsági parkkal, rigyác ifjúsági klubbal gyarapodott. a hazafias népfront kezdeményezte „korszerű játszótér gyermekeinknek, elnevezésű akció eredményeként gyermekparkot avattak zalaegerszegen és felsőrajkon.

/folyt.köv./

16.45 rj

- 25 -

NA 1700

bb. 17. / az alkotmány... 4. folyt./rj

a viharsarki ünnepek kiemelkedő eseménye volt a kétsopronyban tartott szlovák nemzetiségi nap - a vidék többnemzetiség lakta helységeiben egyébként anyanyelvükön köszöntötték az alkotmánynapot a románok, szlovákok, délszlávok és németek. Békéscsabán szlovák tájházat avattak: a városi tanács anyagi támogatásával, a hazafias népfőnt és a munkácsy Mihály múzeum segítségével megnyitott „Körültornácos házban”, 600-nál több néprajzi tárgyat gyűjtöttek össze. a Békéscsabai fegyveres erők klubjában képzőművészeti kiállítást nyitottak, Békésen a járás festői, szobrászai mutatták be legszebb alkotásaikat, Vésztőn és Gádoroson szocialista parasztmozgalmak címmel nyitottak dokumentumkiállítást, illetve dózsa-tárlatot. a négy nemzet falujában, eleken, Magyarországon alkotmánya, címmel rendeztek kiállítást, dokumentálva, hogy hazánkban a magyarokkal azonos jogokat élveznek a nemzetiségek.

a vásárosnaményi tiszaparton a szabócs-szatmár megyei munkások és parasztek rendezték meg alkotmánynapot találkozójukat, jánkmajtásra az oroszlányi bányászok küldöttsége látogatott el - háromezer kötet könyvet vittek ajándékkul a községnek-, a nyirbátori ünnepeken a lengyel rzesowi művelődési központ 50 tagu táncgyüttese adott műsort, benken első vendégeit fogadta az új ifjúsági klub, s először gyulladt villany mátészalka három tanyai településén: hermántagon, vágóházán és szőlőskerten.

tolnanémedi-ben magyar-szovjet baráti találkozót tartottak, dunszentgyörgyön új könyvtárat avattak, a paksi járási könyvtárban az alkotmány jelentőségét méltató, országunk alaptörvényét ismertető irodalomból állítottak össze látni érdemes gyűjteményt. a szabadtérre tervezett rendezvényeket megyszerte fedél alá szorította az esős, hűvös idő, tamásiban azonban az időjárással is dacolva folytatták versenyüket a nemzetközi és délmagyarországi területi lovasvetélkedő részvevői.

kiskunfélegyházán az alkotmánynapot ünnepeket egybekötötték a dózsa György születésének 500. évfordulójára való megemlékezéssel, s felavatták azt a dózsa szobrot, - somogyi József Kossuth-díjas művész alkotását - amelyet cegléd adományozott a városnak. bácsalmáson megyei szövetkezeti napot tartottak, kiskunhalason 12 tantermes új általános iskolát avattak, hajóson üzembeállították az új vízművet, bátyán megnyitották az öregek napközi otthonát.

/folyt.köv./

16.58 rj

- 26 -

M 17/5

bb. 17. / az alkotmány... 5. folyt./rj

Jónéhány nógrád megyei községben munkával ünnepeket: az alkotmány napján sem szünetelhetett az esős időjárás miatt elhuzódott gabonabetakarítás. a diósjenői bürzsönyalja tsz. a t budapesti mezőgazdasági gépgyár küldötteit látta vendégül, akik szocialista szerződést írtak alá a mezőgazdasági munkák gépesítésének további javítására. rétságon és nagyorosziiban munkás-paraszt katonata-lálkozó vonzott sok érdeklődőt, szécsényben színes felvonulás előzte meg az alkotmánynap nagygyűlést, erdőkürtön megnyitották a társadalmi összefogással épült klubkönyvtárat, balassagyarmatra népviseletbe öltözve látogattak el a környező községek, buják, kazar, rimóc, szügy, hollókö és terény lányai, menyecskei.

keszthelyen vasárnap ért véget a x. országos nemzetiségi fesztivál, a találkozó német, délszláv, román és szlovák nemzetiségi együtteseinek műsort-adtak az alkotmánynap ünnepeken.

makón a maros-menti művésztelep lakói rendeztek tárlatot, többtizezren vettek részt a szegedi és csongrádi ünnepeken, szórakoztató műsorokon.

karcagon, a nagykunság központjában a hazánkban vendégszereplő lengyel slask táncgyüttes adott műsort, tiszakürtön a helyi hunyadi tsz. tagjai budapest v. kerületének munkásküldötteit vendégelték meg - velük már a szövetkezeti mozgalom kezdete óta tartják a baráti kapcsolatokat. jászalsószentgyörgyön az ünnepre készült el a petőfi tsz korszerű szakosított sertéstelepe, kötelken a legjobb lovasok adtak látványos műsort, s a megye termelőszövetkezeteinek házi ünnepein 52 közös gazdaság 120 tagjának adták át a „mezőgazdaság kiváló dolgozója”, kitüntetést.

a somogy megyei lakócsán nemzetiségi találkozót rendeztek a környékbeli községek délszláv lakói: sok érdeklődőt vonzott, a hárommillió forintért épült új, négytantermes körzeti iskola felavatása is. pusztakovácsiban elkészült az új fendelőintézet: a község fejlesztési alapjából az építésre szánt összeget számottevő summával tetézte meg a helyi termelőszövetkezet és a község lakóinak társadalmi munkája.

a fennállásának 700. évfordulóját ünneplő baranya megyei szederkényben vasárnap zárult az egyhetes jubileumi programsorozat. szigetváron alkotmánynap nagygyűlést tartottak, s gyűlésen emlékeztek alkotmányunkra a megye számos más községében is.

/folyt.köv./

17.05 rj

- 27 -

M 17/5

bb. 17. / az alkotmány...6. folyt./rj

borsod megye legnépesebb munkás-paraszt találkozója a bükk hegység egyik legszebb részén, a csanyik völgyben zajlott, ahová a miskolci és diósgyőri nagyüzemek dolgozói 100 termelőszövetkezet képviselőit hívták vendégségbe. egész nap szólt a nóta, az erdei színpadokon a legjobb öntevékeny művészeti csoportok adtak műsort, s izlett az ebéd a Lenin kohászati művek és a diósgyőri gépgyár szabadtéri éttermében.

a csehszlovákiai Léváról és érsekújvárról érkeztek vendégek a szobon tartott alkotmány napi ünnepségre. a nagyközség tanácsházán a csehszlovák kultúra „közös harccal a szabadságért”, címmel nyitott kiállítást, délelőtti barátságos mérkőzést vívott a szobi máv és a sturovói csd, labdarugó csapata. pest megye „leggazdagabb”, ünnepét az érdeiek ülték: az ország legnagyobb községének lakói az alkotmány napján avatták fel 12 millió forintos költséggel épült új művelődési házukat.

heves megyében is gazdag volt az ünnep: az egrri gárdonyi géza színházban megnyitott a III. országos akvarell biennálé, nagyrédén és adácson új általános iskolát, hort községben gyógyszertárat, recskén pedig szövetkezeti áruházat avattak. viszontán az alkotmány nap tiszteletére összeszerelték az ország legnagyobb bányagépét, amely a thorez fejtésen kezdi meg munkáját. /mti/

..-

19. emléktábla kossuth szárnysegédjének

vid/tné/rj bs

1972. augusztus 20.

a fennállásának 700. évfordulóját ünneplő alsóórsön vasárnap emléktáblát avattak: megörökítették may jános honvédszázados, kossuth lajos szárnysegédjének nevét. may jános 1849-ben a szabadságharc bukása után az ellenállás megszervezése végett utazott alsóórsre, itt azonban rajtaütöttek az osztrákok. a bátor katonatiszt nem látva semmi reményt a szabadulásra, magára gyújtotta buvóhelyét, egy balatonparti nádkunyhót. /mti/

..-

17.35 rj

- 28 -

NA 1810

bb. 18. körkép a budapesti augusztus 20-ról

t tf/mm/il bs

1972. augusztus 20.

sokrétű eseménysorozattal ünnepelték a budapestiek az alkotmány napját. kerületenként gondoskodtak időseknek, fiataloknak egyaránt megfelelő programról: ki-ki kedve, tetszése szerint válogathatott az érdekesebbnél érdekesebb műsorokból. kezdve attól, hogy augusztus 20-án a kora reggeli órákban zenés ébresztővel köszöntötték több kerületben a budapestieket délelőtti azután a sport találkozók és a gyerekeknek adott bábműsorok, filmvetítések, vidám vetélkedők vonzották a közönséget - s délután, a szokatlan időjárás ellenére folytatódnak az ünnepi események.

kiemelkedő rendezvénye volt az alkotmány ünnepének a „röpülj páva”, körök első országos találkozója, amelyre - már 19-én megkezdődött két napos eseményként a budapesti Erkel színházban került sor. széleskörűen gyűrűző mozgalomban ma már több mint 500 „páva”, kör működik, körülbelül 15 ezer részvevővel. az első nagy seregszemlén a pest megyei tanács kezdeményezésére 18 megyéből 69 ilyen kör, csoport hangszeres és szólóénekesei adtak egymásnak találkozót. két és félezernél több folklór művész lépett pódiumra a találkozáson, amelynek kommentátora az erkel színházban vass lajos volt. a több előadásban - mintegy 5 ezres közönség előtt - megrendezett népi kultúra fesztivált megnyitó eseménnyel azzal köszöntötték, a televízió jóvoltából az egész ország közönségét, hogy „az ének szobé teszi az életet, az éneklők pedig mások életét is”, ahogyan az éneklő ország nagy apostola, kodály zoltán mondta.

x x x

az anyag további része 21.00 órától használható fel!

az alkotmány napi ünnepségek budapesti fénypontját - a szoros értelmében - a gellérthegyi tűzijáték jelentette. 1200 kilövő állásból röppentették a légből a durranó, csillogó színes petárdákat, amelyekkel az elmúlt évekénél is látványosabb tűz-parádét produkáltak az ünneplő közönségnek. /mti/

..-

NA 1820

- 29 -

bb. 20. huszonhárom kompozíció-egymillió kétszázezer szál virág
a 7. országos virágkarneválon

id il pv bs

1972. augusztus 20.

debrecenben vasárnap a nagyállomástól a nagyerdőig egy tal-
palatnyi hely sem volt az utcákon: ezen az uton haladt végig a 7.
országos virágkarnevál szebbnél-szebb kompozíciókból álló menete.
a vállalatok, iskolák huszonhárom virágkocsija mellett ott vonult
debrecen testvérvárosának a sumen/leknek összeállítása is. a kar-
neváli menetet a város ötvenezer szál virágból összeállított
címere és a híres ötösfogat egészítette ki. a karnevál hangulatát
mesejelenetekkel, szüreti szokások bemutatásával, a kelet-magyaror-
szági néptáncfesztiválon résztvevő csoportok rögtönzött néptánc-
bemutatóval fokozták.

több mint egymillió kétszázezer szál virágot fontak kötöttek
a kompozíciókba, amelyeket csaknem huszezren tekintettek meg a fel-
vonulás után a nagyerdei stadionban .

a zsűri százezer forintos nagydíját a hajduböszörményi város-
gazdálkodási vállalatnak ítélte oda, „börzörményi lakodalmas,
című összeállításért, amelyet bíró Lajos festőművész tervezett. el-
sődíjat kapott a miskolci kertészeti vállalat „hegyaljai szü-
ret,, című virágkocsija is./mti/

--

bb 21. országos kutyakiállítás balatonalmádiban

vid r/il bs

1972. augusztus 20.

balatonalmádiban vasárnap országos kutyakiállítást rendeztek:
több száz ebtenyésztő vezette fel állatait balatonalmádi parkban,
ahol számos értékes díj odaítéléséről döntött a zsűri. ott voltak
a kiállításon a szomszédos országok ebtenyésztőinek legszebb faj-
kutyái is./mti/

--

- v

18.05/ju

- 30 -

MA 1820

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 2. /nyers rezső... beszéde 4. folyt. utolsó
bekezdésének 3.-4. sorában a szöveg helyesen:

...továbbfejlesztését. mint a kgst tagjai a jóváhagyott
komplex program végrehajtásán...

/mti/

--

18.15 rj

- v é g e -
- 31 -

MA 1825

bb. 20. huszonhárom kompozíció-egymillió kétszáz ezer szál virág
a 7. országos virágkarneválon

id il pv bs

1972. augusztus 20.

debrecenben vasárnap a nagyállomástól a nagyerdőig egy tal-
palatnyi hely sem volt az utcákon: ezen az úton haladt végig a 7.
országos virágkarnevál szebbnél-szebb kompozíciókból álló menete.
a vállalatok, iskolák huszonhárom virágkocsija mellett ott vonult
debrecen testvérvárosának a sumenieknek összeállítására is. a kar-
neváli menetet a város ötvenezer szál virágból összeállított
cimere és a híres ötösfogat egészítette ki. a karnevál hangulatát
mesejelenetekkel, szüreti szokások bemutatásával, a kelet-magyaror-
szági néptáncfesztiválon résztvevő csoportok rögtönzött néptánc-
bemutatóval fokozták.

több mint egymillió kétszáz ezer szál virágot fontak kötöttek
a kompozíciókba, amelyeket csaknem huszezren tekintettek meg a fel-
vonulás után a nagyerdei stadionban.

a zsüri százezer forintos nagydíját a hajduböszörményi város-
gazdálkodási vállalatnak ítélte oda, „börszörményi lakodalmas”,
című összeállításért, amelyet bíró Lajos festőművész tervezett. el-
sődíjat kapott a miskolci kertészeti vállalat „hegyaljai szü-
ret”, című virágkocsija is./mti/

-. -

bb 21. országos kutyakiállítás balatonalmádiban

vid r/il bs

1972. augusztus 20.

balatonalmádiban vasárnap országos kutyakiállítást rendeztek:
több száz ebtenyésztő vezette fel állatait balatonalmádi parkban,
ahol számos értékes díj odaítéléséről döntött a zsüri. ott voltak
a kiállításon a szomszédos országok ebtenyésztőinek legszebb faj-
kutyái is./mti/

-. -

- v

18.05/ju

- 30 -

MA 1820

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 2. /nyers rezső... beszéde 4. folyt. utolsó
bekezdésének 3.-4. sorában a szöveg helyesen:

...továbbfejlesztését. mint a kgst tagjai a jóváhagyott
komplex program végrehajtásán...

/mti/

-. -

18.15 rj

- v é g e -
- 31 -

MA 1820